

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan osavuositarkastus 1.1. - 31.7.2026

KAKOLK 25.08.2026 § 57

39/02.02.01/2026

Talouden ja toiminnan tilasta sekä talousennusteesta raportoidaan talousarvion 2026 täytäntöönpano-ohjeiden ja talouspalvelujen antamien tarkempien ohjeiden mukaan lauta- ja johtokunnille kuukausittain. Osavuositarkastuksia seuraavien kuukausien (huhti-, elo- ja lokakuun) tilanteesta ei laadita kirjallista raporttia, ellei talousarvio uhkaa ylittyä tai toteumaennuste ole muuttunut olennaisesti. Ensimmäinen raportti lautakunnille laaditaan helmikuun lopun tilanteesta.

Osavuositarkastukset laaditaan maaliskuun, heinä- ja syyskuun tilanteista, joissa raportoidaan talouden, toiminnan ja tulosten lisäksi myös toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Lisäksi raportoidaan talouden sopeutustoimien toteutumisesta.

Osavuositarkastuksiin kirjataan lisäksi toimialoittain riskienhallinnasta lyhyesti toteutuneen toiminnan ja talouden ajankohtaiset riskit ja muut havainnot riskeihin liittyen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan talouden toteuma tammi-heinäkuulta 2026 palvelualueittain:

	2026	2025
Hallintopalvelut	56,2 %	55,0 %
Koulutus- ja nuorisopalvelut	57,5 %	57,6 %
Varhaiskasvatuspalvelut	59,2 %	59,9 %
Yhteensä	58,0 %	58,3 %

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan kaikkien tulosalueiden talouden odotetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Koulutus- ja nuorisopalveluissa sekä varhaiskasvatuspalveluissa tehdään tulosalueiden sisällä vastuualueiden välisiä talousarviomuutoksia. Kasvatus- ja koulutuslautakuntaan nähden talousarvion sitovuustaso on vastuualueiden toimintakatteiden summa. Kaupunginvaltuustoon nähden sitovuustaso on tulosalueiden toimintakatteiden summa, johon ei tule muutoksia.

Vastuualueiden välisillä siirroilla koulutus- ja nuorisopalveluissa tarkennetaan vuoden alusta tehdyn organisaatiorakenteen muutoksen mukaisia tulojen ja menojen kohdennuksia. Varhaiskasvatuspalveluissa muutostarve johtuu siitä, että palveluita on käytetty eri tavalla kuin talousarviovaiheessa arvioitiin. Ennuste sarake on samalla muutettu talousarvio 2026.

Hallintopalvelut

Lukuvuoden päätöstoimenpiteet toteutuivat suunnitellusti ja katse on siirtynyt uuteen lukuvuoteen.

Koulutus- ja nuorisopalvelut

Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa keskityttiin saattamaan lukuvuosi päätökseen. Koulujen lukuvuosi huipentui alakoulujen osalta Suomen suven avaukseen, perusopetuksensa päättäneiden juhlintaan sekä lukioiden ylioppilasjuhliin. Perusopetuksensa Joensuun kaupungin kouluista päätti 613 oppilasta. Joensuun lukiosta valmistui keväällä 2026, 285 ylioppilasta.

Nuorisotyössä arkisen työn lisäksi painotettiin koulujen päättäjäiviikonloppuun. Koulujen päättymisen yhteyteen lisättiin jalkautuvaa työtä, sekä pidettiin nuorisotiloja auki. Nuoria oli koulujen päättyessä paljon liikkeellä ja jalkautuvatyo kohtasi paljon nuoria ja ennaltaehkäisi epäsuotuisaa käytöstä yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Jalkautumisen lisäksi tänä vuonna useampi nuorisotila oli auki koulujen päättäjäisten aikaan. Kokemukset nuorisotilojen auki pitämisestä päättäjäiviikonloppuna olivat hyviä. Pitämällä nuorisotilat auki tarjotaan nuorille turvallinen ja päihtetöntila juhliä koulujen päättymistä. Kesäkuussa Nuorisovaltuusto ja nuorisopalvelut järjestivät yhteistyössä Joen kesä- tapahtuman Joensuun torilla.

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä valtion erityisavustuksella varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin jatketaan avustajien, varhaiskasvatusopettajien, resurssiopettajien ja koulunkäynninohjaajien palkkaamista lukuvuonna/ toimintakautena 2026–2027. Avustus on myönnetty vuosille 2025, 2026 ja 2027 siten, että vuosittainen avustus on 791 000 euroa, joka jakautuu Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä Itä-Suomen yliopiston harjoittelukoulun kesken.

Hyvinvointiohjaajien toimintojen painopiste oli kesällä 2026 koulutien aloittavien ja yläkouluun siirtyvien lasten ja nuorten nivelvaiheyyssä. Toiminnan tavoite pyrittiin pitämään yhteneväisenä työn perustehtävän kanssa: tarjota mahdollisimman matalan kynnyksen palveluita, jotka luovat lapsille ja nuorille mahdollisuuksia tulla kuulluksi ja nähdyksi sekä saada tätä kautta aikaan mahdollisimman varhaisen vaiheen tukiprosesseja.

Käytännössä työtä toteutettiin niin, että hyvinvointiohjaajat tarjosivat kesän aikana tulevien eskareiden tai 1. ja 7. vuosiluokan oppilaiden huoltajille mahdollisuutta keskustella siitä, mitä heille ja heidän lapselleen kuuluu ja onko jotain, mitä olisi koulun aloituksessa ja tässä nivelvaiheessa syytä yhdessä huomioida. Yhteydenotot toteutettiin pääsääntöisesti Wilman viestitoiminnon tai tapahtumakutsujärjestelmän kautta, lisäksi tavoittamisessa hyödynnettiin tekstiviestejä ja puheluita. Toteutuneissa keskusteluissa käsiteltiin mm. lapsen jännittämiseen liittyviä teemoja, sovittiin tutustumiskäyntejä koululle ennen koulun alkua, käytiin läpi koulumatkaan liittyviä kysymyksiä, sovittiin monitoimijaisia yhteistapaamisia syksyille, kerrottiin erilaisista tukipalveluista ja syksyn kerhotarjonnasta, keskusteltiin koululaisen taitojen harjoittelemisesta ja koulun alkuun liittyvistä käytännön asioista sekä perheen yleisistä kuulumisista. Keskusteluissa esille tulleita teemoja olivat myös lapsen tuen tarpeet oppimisessa, perheen tilanteet, kuormituksen hallintaan liittyvä ennakointi sekä tarkkaavuuteen liittyvät asiat. Osa keskusteluista käytiin puhelimitse ja osa kasvokkain koululla, jossa oli mahdollista tutustua tulevaan lapsen kouluympäristöön tarkemmin. Saadun palautteen mukaan osalle huoltajista oli tärkeä päästä käymään koululla juttelemassa, vaikka mitään huolia ei ollutkaan.

Perheet olivat tämänkaltaisesta matalan kynnyksen yhteydenotosta positiivisesti ilahtuneita. Nämä keskustelut olivat huoltajille vapaaehtoisia. Hyvinvointiohjaajien kesän ajan toiminnan painopiste oli alakouluikäisille suunnatussa toiminnassa, johon myös suurin osa hyvinvointiohjaajien työstä on lukuvuoden aikana kohdennettu. Hyvinvointiohjaajat saivat joitakin yhteydenottoja ja kävivät vastaavia keskusteluja kesän aikana kuitenkin myös muiden kuin 1. tai 7.-luokkalaisten huoltajien sekä oppilaiden kanssa. Toiminnan laajuudessa sekä kutsuttujen ja tavoitettujen oppilaiden ja huoltajien lukumäärissä oli mm. koulun oppilaiden kokonaismäärästä tai muista alueen erityispiirteistä johtuvia aluekohtaisia eroja.

Nivelvaihtelyön lisäksi hyvinvointiohjaajat järjestivät kesän aikana alueen lapsille ja nuorille kohdennettua pienryhmätoimintaa, koulun pihalla tapahtuvaa matalan kynnyksen ohjattua kesätekemistä, tulevien ykkösten tutustumis- ja ryhmäytyspäiviä ja tulevien 7.-luokkalaisten nuorisotalotoimintaa. Oppilaille lisäksi oppilaille tarjottiin eri viestintäkanavien kautta mahdollisuuksia tavoittaa hyvinvointiohjaaja myös kesällä ihan vain juttuseuraksi tai seuraksi koululle muihin yksilö- tai pienryhmätapaamisiin. Kesän aikana toteutui muutamia sovittuja yksilötapaamisia ja spontaaneja jutteluhetkiä lasten kanssa koulun pihalla. Tulevien 1.-luokkalaisten ryhmäytyspäivässä pystyttiin kohtaamaan myös heidän huoltajiaan. Uutena yhteistyön muotona kokeiltiin myös hyvinvointiohjaajan ja koulukuraattorin yhdessä suunnittelemaa ja järjestämää toimintaa sekä hyvinvointiohjaajien tiimin kesäajan yhteissuunnittelua. Näiden kautta toimintaan ja ryhmiin saatiin järjestettyä mukaan useampia ohjaavia aikuisia.

Lupa- ja valvontavirasto on myöntänyt Joensuun kaupungille hankerahoitusta Liikkuva-koulu toimintaan. Avustuksen käyttöaika on 01.08.2026 – 30.06.2027. Hankkeen tavoitteena on edelleen kehittää Joensuun liikkuva koulu -toimintaa. Liikkuva koulu -hanke sisältää Personal Trainer- toimintaa kouluilla, liikuntaneuvontaa ja MOVE! -mallin terävöittämistä. Lisäksi hankkeessa pyritään ohjaamaan vähän liikkuvia lapsia olemassa olevien palveluiden piiriin kuten harrastamisen suomen mallin kerhoihin. Kehittämisestä vastaa päätoiminen koordinaattori yhteistyössä liikuntaa opettavien opettajien kanssa. Myönnetty hankerahoitus tulee olemaan tämänhetkisen tiedon mukaan viimeinen liikkuva koulu-hankeavustus, joten tavoitteena on toiminnan juurruttaminen osaksi omaa toimintaa.

Opetushallitus on myöntänyt hankeavustusta kansallisen lukutaitostrategian toimeenpanon edistämiseen 69 000 euroa. Hankkeeseen palkataan hanketyöntekijä 1.10.2026-31.12.2027 väliseksi ajaksi. Hankkeessa jalkautetaan lukutaidon toimenpideohjelman mukaiset toimenpiteet kouluille sekä innostetaan lukutaitotyöhön.

Kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksessa järjestettiin kesän aikana päiväleiritoimintaa sekä erilaisia tapahtumia. Päiväleiritoimintaa järjestettiin kesäkuussa Rantakylän, Noljakan, Nepenmäen ja Sirkkalan alueella ja heinäkuussa yhden eläinleirin verran eri toimintapaikoissa. Toiminta kohdennettiin edellisten kesien tapaan erityisesti valmistavan opetuksen oppilaille. Kesäkuun viimeisellä viikolla järjestettiin kansainvälinen Joen Kieku Bravura-festivaali. Viikon aikana järjestettiin myös perinteisesti Joen Kieku -päivä torilla ja kaupunkiympäristössä. Päivän aikana kaupunkilaisille tarjottiin torilavan monipuolisen ohjelman lisäksi kieli- ja kulttuurikulman osallistavaa ohjelmaa Taitokorttelissa, historiallisia ja draamallisia Kanavanvartija-kaupunkikierroksia kahdella eri kielellä sekä iltakonsertti konservatoriolla. Yhteistyötahona järjestelyissä oli monikulttuurinen teatteri RanKids, turkkilainen SYAL-teatteri sekä yksittäisiä esiintyjä. Festivaaleilla järjestettiin myös viikon aikana viisi maksutonta yleisönäytöstä. Tapahtuma tavoitti viikon aikana tuhansia joensuulaisia.

Opetushallitus myönsi Joensuulle suomi toisena kielenä - ja kirjallisuus -opetuksen kehittämiseen valtionavustusta 225 450 €. Valtionavustusprosentti on 90. Avustuksen käyttöaika on vuoden 2027 loppuun asti.

Joen kieli virtaa –hankkeen kautta kehitetään opetusta, kieli- ja kulttuuri -identiteettiä ja osallisuutta monin eri tavoin.

Aiemmat seudulliset esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmat on päivitetty maakunnallisiksi valtakunnallisten opetussuunnitelma perusteiden uudistusprosessin myötä.

Outokummun kaupungin hallinnoiman kahdeksan kunnan Pidä huolta -meijän koulumme Pohjois-Karjalassa-hankkeen Pidä huolta -verkosto kokoontui kevään aikana kaksi kertaa, helmi- ja huhtikuussa. Huhtikuun tapaamiseen osallistui Itä-Suomen poliisin eetiimistä poliisi sekä Siun Soten lastensuojelun sosiaalityöntekijä. Työskentely verkoston kanssa jatkuu syksyllä 2026. Ryhmytymisen vuosikello työkalupaketin kehittämistyö aloitettiin kevään lopulla yhdessä kuraattoreiden, koulunuorisotyön sekä opinto-ohjaajien kanssa. Hankkeessa järjestettiin MLL koulutus yläkoulujen tukioppilaille ja oppilaskunnanhallituksen jäsenille 4.5.2026. Teamsissa mukana reilut 100 oppilasta ja noin 20 aikuista kouluilta. Myös tallennetta on jo hyödynnetty toukokuun aikana.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Liperin kunnalle 360 800 euron valtionavustuksen "Pohjois-Karjalan maakunnallinen ja kuntarajat ylittävä yhteistyö perusopetuksen järjestämisessä" -hankkeen koordinoimiseen ja hallinnointiin vuosille 2026–2028. Liperin koordinoimassa hankkeessa ovat mukana kaikki Pohjois-Karjalan kunnat ja Itä-Suomen yliopiston harjoittelukoulut. Hanke tukee kuntia vastaamaan muuttuvaan toimintaympäristöön suunnitelmallisesti ja yhteistyöhön perustuen. Tavoitteena on luoda yhteisiä rakenteita ja toimintamalleja, jotka tukevat perusopetuksen laadukasta, yhdenvertaista ja kestäväää järjestämistä alueella, jossa väestökehitys, pitkät etäisyydet ja kouluverkon muutokset haastavat yksittäisten kuntien toimintakykyä. Yhteistyö näkyy käytännössä yhteisinä toimintamalleina koulujen muutostilanteissa, kuntarajat ylittävänä opetustarjontana sekä opetuksen järjestämistä tukevinä yhteisinä rakenteina.

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatukselle tilattiin keväällä kilpailutuksen tuloksena 40 kappaletta sisäilmanviilentimiä. Kyseiset laitteet asennettiin Tilapalveluiden avustuksella yhdeksään eri päiväkotiin (Jukolan, Metsätähden, Linnunlahden, Niinivaaran, Pajakadun, Penttilän, Reijolan ja Sinkkolan päiväkoteihin), joista suurin osa toimii myös päivystävinä päiväkoteina kesäisin. Yhteen päiväkotiin tuli aina useampi viilennin. Laitteet ovat varustettu pyörillä eli niitä on mahdollista siirtää paikasta ja tilasta toiseen. Päiväkodeista tuli kesän ajalta hyvää palautetta kyseisistä viilentimistä, vaikka mennyt kesä ei ollutkaan niin lämmin kuin viime vuonna: Ne ovat toimivia ja tulivat tarpeeseen.

Joensuun kaupungin varhaiskasvatus sai Asiakaskyselyssä (04-05/2026) huoltajilta kiitosta varhaiskasvatuksen laadusta. Kaupungin varhaiskasvatuksen laatu sai arvosanaksi 4,6 (ka) asteikolla 1–5. Tavoitteeksi oli asetettu, että huoltajien tyytyväisyys kaupungin varhaiskasvatukseen on 4,4 (ka) tai yli. Tämä tavoite saavutettiin hienosti, joten työnantaja tarjoaa kaikille kaupungin varhaiskasvatuksen työntekijöille, kuten viime vuonnakin, LaatuKahvit hyvän kastettavan kera viikoilla 34–35.

Varhaiskasvatuksen hallinto laati loppukevällä ohjeistuksen drooniuhkkaan liittyen, joka lähetettiin varhaiskasvatuksen esihenkilöille ja päiväkotien varajohtajille sähköpostitse

12.6.2026. Varhaiskasvatuksen ohje perustui Kuntaliiton ohjeistukseen, mutta oli sitä huomattavasti tarkempi. Ohjeistuksessa todettiin myös, että kaikkien varhaiskasvatusryhmien ja perhepäivähoitajien työpuhelimiin tulee ladata 112 Suomi - sovellus välittömästi. Lisäksi kaikille huoltajille lähetettiin Daisyn kautta tiedote drooniuhkkaan ja siihen yhdistyvään vaaratiedotteeseen liittyen. Tiedote käännettiin englannin, venäjän ja arabian kielille. Huoltajien tiedote lähetettiin 17.6.2026.

Varhaiskasvatuksessa toteutettiin tänä kesänä toisen kerran menettelytapaa, jossa perittiin maksua peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuksesta. Teemana oli edelleen Älä varaa varalta. Kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätöksen mukaisesti (17.2.2026, 7 §) perittiin kesä- ja heinäkuulta maksu lomansa ajaksi peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuspaikasta. Tämä maksu oli puolet kuukausimaksuksi määritellyn asiakasmaksun lisäksi. Jos asiakasmaksu oli 0,00 euroa, perittiin asiakkaalta puolet varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaisesta pienimmästä perittävistä maksusta eli 15 e. Kyseinen käytäntö koski vähintään yhden kalenteriviikon pituista varausta eli päivätaoloissa ma-pe ja vuorohoidossa ma-su, huoltajan lomansa ajaksi varattua varhaiskasvatusjaksoa. Huoltajan tuli perua tarpeeton varaus viimeistään 14 kalenteripäivää ennen varauksen alkua sähköpostilla yksikön/päivystävälle johtajalle, niin maksua ei peritty.

Kesäkuusta edellä kerrottu lisämaksu lähetettiin 65 huoltajalle, joista 56 oli 15 euroa (840 e) ja yhdeksän perheen koon, tulojen ja lapsen varhaiskasvatuksessa vietetyn ajan perusteella määräytyvää maksua (564 e). Yhteensä lisämaksuja perittiin kesäkuulta 1 404 euroa. Heinäkuulta lisämaksuja perittiin yhteensä 1 359 euroa. Lisämaksuista 42 oli 15 euron lisämaksuja (630 e) ja muita perheen koon, tulojen ja lapsen varhaiskasvatuksessa vietetyn ajan perusteella määräytyvää maksuja oli myös yhdeksän (729 e) kuten kesäkuussa. Yhteensä lisämaksuja kertyi kesän ajalta 2 763 euroa. Varhaiskasvatuksen säästöt eivät siten kerry loma-aikojen lisämaksujen kautta vaan pienentämällä turhia palkka- ja ruokakustannuksia.

Nyt tehtyjen alustavien laskelmien mukaan kesäkuun 2026 tilanne näyttää siltä, että varauksia tehtiin 1204/päivä ka ja varhaiskasvatuksessa oli lapsia 973/päivä ka eli 81 % varanneista (vuonna 2025 varauksia tehtiin 1192/päivä ka ja varhaiskasvatuksessa oli lapsia 949/päivä ka eli 80 % varanneista). Kesäkuussa 2026 oli siis joka päivä poissa 231 lasta ilmoittamatta eli vain 12 lasta päivässä vähemmän kuin kesäkuussa 2025 (kesäkuun 2025 luku oli 243 lasta). Kesäkuulta 2026 ylimääräisiä kustannuksia kertyi noin 169 000 euroa (ruokakuluja noin 29 000 euroa ja palkkakuluja noin 140 000 euroa). Kesäkuulta 2025 ylimääräisiä kustannuksia kertyi noin 193 000 euroa eli kesäkuussa 2026 meni ylimääräisiä kuluja 24 000 euroa vähemmän kuin kesäkuussa 2025.

Laskelmat heinäkuun 2026 osalta näyttävät seuraavilta: varauksia tehtiin 676/päivä ka ja varhaiskasvatuksessa oli lapsia 470/päivä ka eli 70 % varanneista (vuonna 2025 varauksia oli 750/päivä ka ja lapsia 524/päivä ka eli 70 % varanneista). Heinäkuussa 2026 oli siis joka päivä poissa 206 lasta ilmoittamatta eli vain 20 lasta päivässä vähemmän kuin heinäkuussa 2025. Heinäkuulta 2026 ylimääräisiä kustannuksia kertyi noin 166 000 euroa (ruokakuluja noin 28 000 euroa ja palkkakuluja 138 000 euroa). Vastaavasti heinäkuussa 2025 ylimääräisiä kustannuksia tuli 170 000 euroa (ruokakuluja noin 30 000 euroa ja palkkakuluja noin 140 000 euroa). Heinäkuussa 2026 ylimääräisiä kustannuksia tuli vain 4 000 euroa vähemmän kuin heinäkuussa 2025. Näyttäisi siltä, että lisämaksu ei enää tuonut varhaiskasvatukseen suurempia säästöjä. Onko syynä se, että se muutos huoltajien käyttäytymisessä saatiin jo aikaiseksi kesällä 2025, mikä oli mahdollista, oliko tiedottaminen ehkä liian vähäistä tai puutteellista (vahvistettava työntekijöiden antamaa henkilökohtaista tiedottamista huoltajille

yksiköissä) vai onko lisämaksu liian pieni, eikä sillä ole merkitystä huoltajille, varsinkaan silloin, kun se on pienin mahdollinen maksu (15 e). Voidaan myös pohtia sitä, mikä olisi tilanne, jos juuri mitään tiedottamista ei olisi kevään aikana tehty. Olisiko laskelmat olleet silloin erilaiset?

Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen painopisteet toimintavuonna 2026–2027 ovat sanavaraston laajentaminen ja hyvä käyttäytyminen, jotka jatkuvat myös seuraavana toimintavuonna. Esiopetuksessa painopisteenä on kasvaminen liikunnalliseen elämäntapaan ja kielelliset taidot.

Valmistelija: talouspäällikkö, taloussuunnittelija

Sivistys- ja hyvinvointijohtajan päätösehdotus:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää

- merkitä lautakunnan osavuosisikatsauksen ajalta 1.1. – 31.7.2026 tiedokseen
- hyväksyä talousarviomuutokset vastuualueiden välillä

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.